

УДК 377:336.56:005.93

<https://doi.org/10.31713/ve420252>

JEL: I28, H75, J21

Безтелесна Л. І. ^[1; ORCID ID: 0000-0002-0262-9334],

д.е.н., професор,

Придаток А. О. ^[1; ORCID ID: 0009-0009-2753-9472],

здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня

¹Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне

ФАНДРЕЙЗИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ЗАКЛАДУ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ В РЕГІОНІ

У статті розглядається фандрейзинг як ефективний інструмент стимулювання розвитку закладів професійно-технічної освіти (ПТО) в умовах обмеженого бюджетного фінансування. Проаналізовано сучасні наукові підходи та нормативні засади управління фандрейзинговою діяльністю в освітній сфері, зокрема в контексті реалізації державних програм, які передбачають обов'язкове співфінансування з місцевих бюджетів та/або інших джерел. Окреслено переваги впровадження фандрейзингових стратегій у професійній освіті та пов'язані з ними виклики.

Основну увагу приділено практичному кейсу – модернізації навчально-практичного центру (НПЦ) в Рівненській області у 2024 році. Проєкт загальною вартістю 5070,0 тис. грн реалізовано за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам. Описано процес формування грантової заявки, деталізовано кошторис та аналіз ризиків. Проаналізовано інституційну спроможність та кадровий потенціал Центру, який забезпечив практичну орієнтацію модернізації. Наголошено, що фандрейзинг є не лише інструментом залучення додаткових ресурсів, а й стратегічним механізмом зміцнення інституційної спроможності закладів, розширення партнерств із бізнесом та забезпечення сталого функціонування НПЦ як платформи для впровадження нових навчальних модулів і короткострокових курсів. Стаття демонструє, як ці підходи можуть ефективно доповнювати державні ініціативи та сприяти сталому розвитку освітньої інфраструктури.

Ключові слова: фандрейзинг; професійно-технічна освіта; розвиток закладу; освітній проєкт; освітні гранти; державна освітня субвенція; співфінансування; інституційна спроможність; управління ресурсами.

Постановка проблеми. Освітня сфера в Україні є державною та суспільною системою, яка охоплює всі рівні навчання та відповідає за

реалізацію освітньої політики, забезпечення доступу до якісної освіти, розвиток людського капіталу. Проте, перспективні ідеї та ініціативи в галузі освіти часто пов'язані з наявністю фінансових ресурсів, які, як правило, значно перевищують можливості окремих закладів. Тому, саме використання фандрейзингу як механізму пошуку додаткових джерел фінансування та фінансової допомоги від донорів для втілення освітніх проєктів потребує більше уваги.

Професійно-технічна освіта в Україні відіграє важливу роль у забезпеченні ринку праці кваліфікованими кадрами, особливо в регіонах з розвиненим виробничим потенціалом. Проте в умовах обмеженого бюджетного фінансування заклади професійно-технічної освіти стикаються з низкою викликів: застаріла матеріально-технічна база, недостатня інтеграція з ринком праці, обмежені можливості для впровадження інноваційних освітніх технологій.

У цьому контексті фандрейзинг варто розглядати як стратегічний інструмент залучення додаткових фінансових, матеріальних і людських ресурсів, здатний посилити спроможність закладів професійно-технічної освіти до сталого розвитку, партнерства з громадою, бізнесом і державними структурами.

Проблема дослідження пов'язана з пошуком ефективних механізмів управління фандрейзинговою діяльністю в системі професійно-технічної освіти, зокрема, в контексті реалізації державних програм за рахунок отримання субвенції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання управління фандрейзинговою діяльністю у закладах освіти привертає дедалі більшу увагу сучасних науковців, практиків, фінансистів та фахівців з освітнього менеджменту. Останні дослідження підтверджують актуальність фандрейзингу як інструменту стимулювання розвитку освітніх установ, особливо в умовах обмеженого бюджетного фінансування та зростаючої потреби в інноваціях.

У праці Гнатюк О. М., Краус К. М. та Краус Н. М. [1] розглядається управління фандрейзинговою діяльністю як стратегічна потреба освітніх установ. Горин В. П. і Коваль С. Л. [2] аналізують проблеми бюджетного фінансування та перспективи використання фандрейзингових інструментів для диверсифікації доходів. Бержанір А. Л. [3] акцентує увагу на освітньому проєктуванні засобами фандрейзингу, а колектив авторів на чолі з Соколовою А. М. [4] досліджує сутність і роль фандрейзингу в умовах війни та цифровізації.

Незважаючи на вагомий внесок цих праць у вирішення загальних питань фінансування освіти, вони створюють наукову основу для подальшого вивчення фандрейзингу в контексті професійно-технічної освіти та слугують орієнтиром для практичного впровадження фандрейзингових стратегій у діяльність закладів професійно-технічної освіти.

Метою статті є дослідження процесу формування грантового проєкту та використання фандрейзингу в процесі реалізації.

Для використання фандрейзингу, як інструменту фінансування грантових проєктів у регіоні в системі професійно-технічної освіти, була модернізована існуюча інституційна інфраструктура, а саме навчально-практичні центри у Рівненській області. Початок процесу створення та модернізації відбувся відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України (КМУ) від 29.12.2023 р. № 1408 «Про внесення змін до Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на створення навчально-практичних центрів сучасної професійної (професійно-технічної) освіти», затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2016 р. № 925 [5], передбачено співфінансування з місцевих бюджетів та/або інших джерел, не заборонених законодавством. Саме ця норма створює правовий простір для фандрейзингу, дозволяючи залучати кошти від донорів (зокрема, бізнесу та міжнародних партнерів) та спрямовувати їх на інші напрями витрати, не передбачені пунктом 3 цих Порядку та умов, з метою виконання необхідних робіт за відповідним проєктом у повному обсязі.

Для реалізації публічного інвестиційного проєкту «Модернізація майстерень і лабораторій закладів професійної та фахової передвищої освіти, забезпечення енергоефективності, безпеки та інклюзивності освітнього простору» (спрямованого на створення та модернізацію навчально-практичних центрів сучасної професійної освіти) були виділені значні бюджетні ресурси, а саме 549 176,3 тис. грн. З цієї суми для Рівненської області було виділено 36 477,2 тис. грн, згідно із затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 18.03.2024 р. № 348 Переліку закладів професійної (професійно-технічної) освіти за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, передбаченої у 2024 році [6], з яких 6480,0 тис. грн надійшло до бюджету Рівненської міської територіальної громади на 2024 рік [8].

Успішна реалізація фандрейзингової стратегії у контексті державних грантових програм вимагає чіткої відповідності нормативним вимогам. Основними умовами надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на створення навчально-практичних центрів (НПЦ) сучасної професійної (професійно-технічної) освіти є:

- співфінансування не більш як 70 відсотків – за рахунок субвенції та не менш як 30 відсотків – за рахунок коштів місцевих бюджетів та/або інших джерел, не заборонених законодавством;
- створення нових чи облаштування існуючих навчально-практичних центрів;
- належність закладу професійної (професійно-технічної) освіти до об'єктів державної та/або комунальної власності;
- наявність правовстановлюючих документів на рухоме та нерухоме майно, зокрема будівлі, споруди, земельні ділянки закладу професійної (професійно-технічної) освіти;
- загальна кількість здобувачів освіти – не менше 400 осіб (для Донецької і Луганської областей – не менше 300 осіб);
- створення навчально-практичних центрів за професіями, які належать до пріоритетних галузей економіки регіону, країни;
- завершення створення навчально-практичних центрів та забезпечення їх подальшої експлуатації (у наступних бюджетних періодах) за рахунок місцевих бюджетів або інших джерел, не заборонених законодавством [5].

Високі вимоги до проєктів обумовили значну конкуренцію в регіоні: від закладів професійної (професійно-технічної) освіти Рівненської області надійшло 15 заявок, проте лише 5 з них отримали схвалення та відповідне фінансування на реалізацію [7].

Одним із таких закладів, включених до переліку закладів професійної (професійно-технічної) освіти, на базі яких планувалось створення (модернізація) навчально-практичних центрів, став Державний професійно-технічний навчальний заклад Рівненський центр професійно-технічної освіти сервісу та дизайну» (далі ДПТНЗ «Рівненський центр ПТО СД»). Заклад освіти представив проєкт «Дооснащення існуючого навчально-практичного центру сучасних швейних технологій для підготовки за професіями: «швачка», «крavecь», «закрійник»». Субвенція з державного бюджету в розмірі 3030,0 тис. грн, виділена Центру на модернізацію НПЦ, виступила каталізатором. Вона дала старт проєкту, одночасно зобов'язавши

заклад залучити додаткові фінансові ресурси через механізм співфінансування.

Змістовність заявки. В межах проєктної заявки на модернізацію навчально-практичного центру (НПЦ) швейного профілю було проаналізовано ключові чинники, що впливають на актуальність створення навчально-практичного центру швейного профілю в Рівненській області. Обґрунтування актуальності та відповідності проєкту критеріям державної субвенції включало:

- **стратегічну відповідність:** економічний розвиток регіону орієнтований на модернізацію виробництв, упровадження енергозберігаючих технологій та підвищення конкурентоспроможності промислової продукції. Проєкт забезпечує реалізацію Стратегії розвитку Рівненської області на період до 2027 року [9]. Сучасне швейне обладнання та технології НПЦ значно покращать рівень підготовки фахівців, завдяки чому підприємства отримують конкурентоспроможного випускника, адаптованого до вимог сучасного швейного виробництва;

- **відповідність викликам: релокація підприємств** на територію Рівненської області (40 підприємств, переважно з Харківської та Київської областей). Однією з найпоширенішою галуззю, у якій здійснюють свою діяльність релоковані підприємства є текстильне виробництво, виробництво м'яких меблів, оптова та роздрібна торгівля продукцією легкої промисловості та інше. Ці підприємства виступають прямими замовниками кваліфікованих кадрів, підготовку яких здійснює ДПТНЗ «Рівненський центр ПТО СД»;

- **стан ринку праці:** за даними Рівненського обласного центру зайнятості, професії швейного напрямку стабільно входять до ТОП-10 за кількістю актуальних вакансій, станом на дату написання проєктної заявки, в регіоні було наявно 211 вакансій, для фахівців у сфері виробництва одягу та текстильної продукції. Зокрема швейна галузь, яка налічує більше 400 підприємств середнього та малого бізнесу, потребує робітників з виробництва одягу та текстильного виробництва.

Крім обґрунтування актуальності, заявка підтвердила відповідність закладу інституційним вимогам надання субвенції, зокрема: наявність здобувачів освіти у кількості не менше 400 осіб. Загальний контингент здобувачів первинної професійної освіти Центру станом на 01 січня 2024 року складав 589 осіб (з них: 432 особи – на основі базової загальної середньої освіти з отриманням повної

загальної середньої освіти та 157 осіб – на базі повної загальної середньої освіти), що цілком відповідає умовам отримання субвенції. Спроможність закладу також була підтверджена даними про стабільний контингент за пріоритетними професіями. Заявка представила динаміку контингенту здобувачів освіти у розрізі професій за три попередні роки (2021–2023), що продемонструвало домінуюче значення швейного напрямку в освітньому процесі (рис. 1).

Рис. 1. Динаміка контингенту здобувачів професійно-технічної освіти у розрізі професій, осіб

Найбільша кількість здобувачів Центр готує за професіями «Кравець; Закрійник», де контингент зростає і у 2023 році становив 242 особи (рис. 1). Це підтверджує, що модернізація НПЦ саме швейного профілю відповідає найбільшій внутрішній потребі закладу та є пріоритетним напрямом його діяльності.

Структура педагогічних працівників, які забезпечують освітній процес у закладі освіти, зокрема й для реалізації проєкту модернізації НПЦ, була проаналізована та відображена на рис. 2–4. Аналіз кадрового складу дозволяє комплексно оцінити якість освітнього процесу та потенціал закладу до ефективного впровадження інновацій.

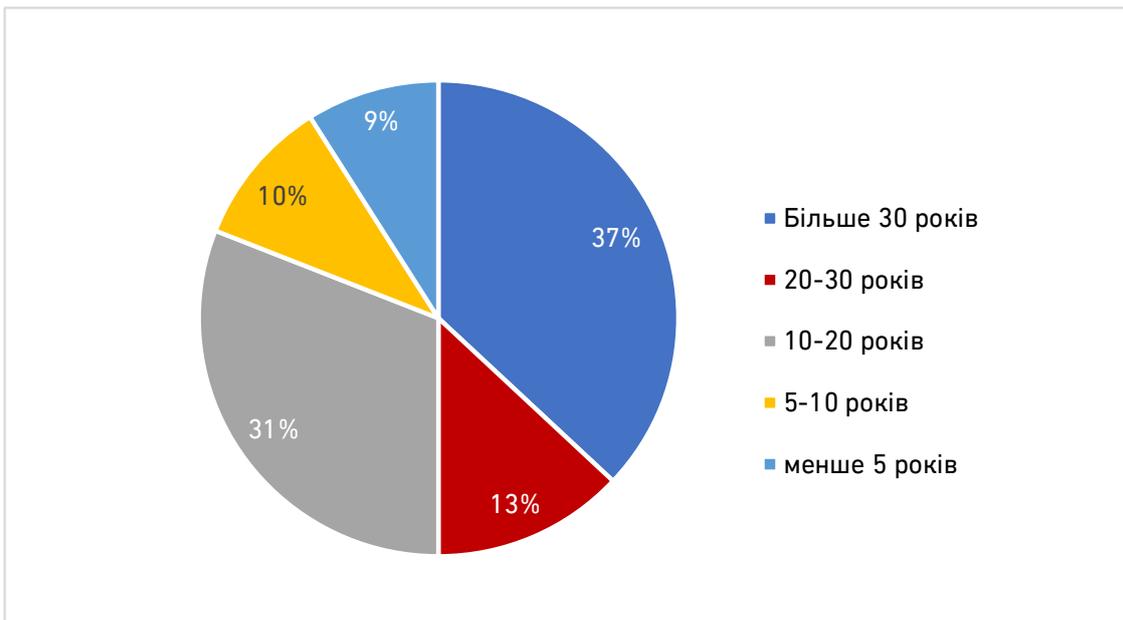

Рис. 2. Стаж педагогічних працівників

Аналіз стажу педагогічних працівників свідчить про значну частку досвідчених фахівців: найбільша питома вага – 37%, припадає на працівників зі стажем більше 30 років, а також 31% – на стаж 10–20 років. Найменша частка – лише 9% працівників має стаж менше 5 років, що вказує на стабільність колективу (рис. 2).

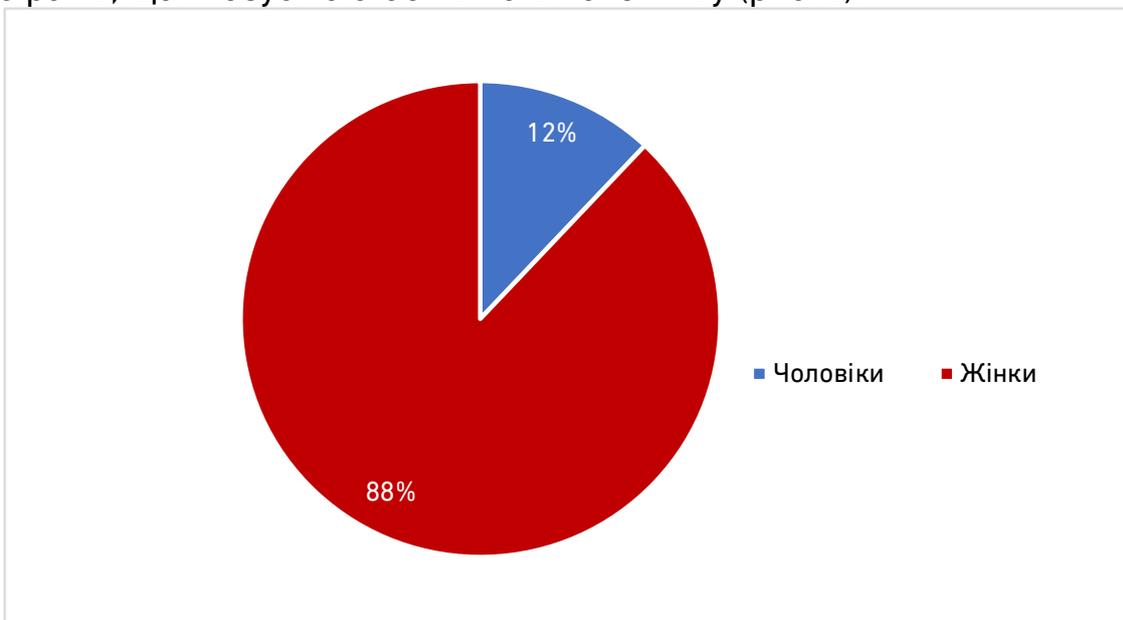

Рис. 3. Гендерна структура педагогічного колективу

Щодо гендерної структури педагогічного колективу, вона є типовою для цього профілю, де 88% становлять жінки і 12% – чоловіки (рис. 3).

Рис. 4. Кваліфікаційні категорії та педагогічні звання викладачів

Високий рівень професіоналізму викладачів підтверджується їхніми кваліфікаційними категоріями: найбільшу частку – 43% становлять фахівці «Спеціаліст I категорії», при цьому значна кількість має вищі звання: «Викладач-методист» – 18%, «Спеціаліст вищої категорії» – 8%, і «Старший викладач» – 7% (рис. 4).

Цілісно, ці дані демонструють, що педагогічний колектив має необхідний досвід, кваліфікацію та стабільність для ефективного використання нового обладнання та якісної реалізації проєкту модернізації.

У проєктній заявці заклад освіти також зазначив головних партнерів (роботодавців), що є ключовим показником практичної орієнтації та затребуваності освітніх послуг. На базі цих підприємств здійснюється виробнича практика, де здобувачі освіти відпрацьовують свої вміння та навички та згодом працевлаштовуються. Партнери, зі свого боку, надали експертні рекомендації щодо дооснащення центру, допомогли підібрати сучасне обладнання та підтримали зміни в організаційно-технічних процесах, забезпечуючи практичну орієнтацію та інноваційність проєкту.

Ще одним критично важливим розділом проєктної заявки стала

характеристика навчально-практичного центру. Цей розділ передбачав детальний опис та візуалізацію майбутніх модернізованих майстерень. Він містив вичерпний перелік техніки, обладнання, матеріалів та устаткування, яке передбачалося придбати. Така деталізація свідчить про глибоку проробку технічного завдання та забезпечує прозорість використання коштів, що є обов'язковою умовою для отримання субвенції.

Заключна частина заявки демонструє проактивне управління проектом та підтверджує фінансову спроможність закладу виконати умови гранту.

Закладом освіти було проведено аналіз ризиків, пов'язаних з реалізацією проекту по дооснащенню НПЦ, включаючи шляхи їх зниження та потенційні негативні наслідки (табл. 1). Він свідчить про глибоке розуміння закладом потенційних операційних та фінансових загроз. Зокрема, були ідентифіковані критичні ризики, пов'язані з процедурами закупівель та фінансуванням.

Таблиця 1

Аналіз ризиків та шляхи їх зниження

№ з/п	Ризики	Шляхи їх зниження	Потенційні негативні наслідки
1.	Коливання ринкових цін на технологічне обладнання	Домовленості із певною кількістю потенційних продавців	Зменшення можливості придбання необхідного обладнання або вибір обладнання меншої потужності, що є прямим кроком до нижчої вартості
2.	Недостатня кількість учасників для проведення процедури закупівлі обладнання	Проведення перемовин із постачальниками	Відсутність процедури закупівлі
3.	Відмова переможця тендеру від постачання обладнання	Проведення повторної процедури закупівлі	Затягування процедури закупівлі
4.	Часткова відсутність фінансування проекту з боку органів місцевого самоврядування	Залучення коштів спецфонду	Затягування процедури закупівлі

Кошторис проєкту модернізації навчально-практичного центру передбачав загальну вартість у розмірі 5070,0 тис грн (табл. 2). Аналіз представленого кошторису підтверджує фінансову спроможність закладу та успішне виконання умов субвенції.

Державна субвенція склала 3030,0 тис. грн, або 59,8% від загальної вартості, забезпечуючи основну частину коштів на придбання обладнання. Співфінансування у розмірі 2040,0 тис. грн, що становить 40,2% від загальної вартості, істотно перевищило мінімальні 30% за умовами гранту. Така висока частка співфінансування свідчить про ефективне залучення ресурсів. Ключовим елементом фінансової стійкості є внесок із «інших джерел» у розмірі 300,0 тис. грн. Цей внесок є прямим фінансовим результатом фандрейзингової стратегії закладу і був спрямований на покриття частини операційних «Інших видатків».

Таблиця 2

Кошторис проєкту						
	Джерела фінансування					Загальна вартість навчально-практичного центру тис. грн
	державний бюджет		співфінансування			
	тис. грн	відсотків	місцевий бюджет тис. грн	інші джерела, тис. грн	відсотків	
Придбання техніки, обладнання, матеріалів та устаткування	3030,0		1270,0	-		4300,0
Інші видатки (за кожною статтею окремо)	-	-	470,0	300,0	-	770,0
Усього	3030,0	59,8	1740,0	300,0	40,2	5070,0

Стратегічний механізм залучення коштів спецфонду, прямо пов'язаний із фандрейзинговою діяльністю, слугує також для покриття фінансових розривів, демонструючи проактивне управління проєктом. Таким чином, кошторис підтверджує фінансову стійкість проєкту, його привабливість для місцевої влади та ефективність фандрейзингового підходу закладу, який зміг залучити додаткові кошти для забезпечення потреб модернізації.

На сьогодні, робота згідно з проектом виконана в повному обсязі. Навчально-практичний центр оснащений всім сучасним швейним обладнанням згідно з переліком, функціонує у розширеному форматі, забезпечуючи якісну підготовку здобувачів освіти за професіями «швачка», «крavecь», «закрійник». Впроваджено нові навчальні модулі, оптимізовано виробничу практику, активізовано співпрацю з роботодавцями. Центр став платформою для реалізації короткострокових курсів, профорієнтаційних заходів та інклюзивних освітніх програм, що підтверджує його значення як інституційного осередку розвитку професійної освіти регіону.

Таким чином, практичний кейс модернізації навчально-практичного центру в Рівненській області підтверджує, що застосування фандрейзингових підходів дозволяє реалізовувати масштабні освітні проекти, адаптовані до потреб регіонального ринку праці. Залучення роботодавців, оптимізація навчального процесу та розширення контингенту здобувачів освіти – це реальні результати, які демонструють потенціал фандрейзингу як інструменту стимулювання розвитку закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Фандрейзинг у сфері професійно-технічної освіти є не лише інструментом залучення додаткових ресурсів, а й стратегічним механізмом зміцнення спроможності закладів до сталого розвитку. Ефективний фандрейзинг сприяє модернізації освітньої інфраструктури, розширенню партнерств із бізнесом та громадою, а також підвищенню якості професійної підготовки.

1. Гнатюк О. М., Краус К. М., Краус Н. М. Управління фандрайзингом закладу освіти: розширення можливостей чи вимога часу? *Європейський науковий журнал Економічних та фінансових інновацій*. 2023. Вип. 1(11). С. 4–19. DOI: <https://doi.org/10.32750/2023-0101>. **2.** Горин В. П., Коваль С. Л. Проблеми бюджетного фінансування та перспективи застосування інструментів фандрайзингу у системі вищої освіти України. *Економіка та держава*. 2021. Вип. 8. С. 42–46. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecde_2021_8_9. (дата звернення: 20.10.2025). **3.** Бержанір А. Л. Розвиток освітнього проектування засобами фандрайзингу. *Наука і техніка сьогодні. Сер. Педагогіка*. 2023. Вип. 14(28). С. 318–327. DOI [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-14\(28\)-318-327](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-14(28)-318-327). **4.** Соколова А. М., Соколов О. С., Маслак Т. А., Гасій О. В. Сидоренко-Мельник Г. М. Сутність та роль фандрайзингу в сучасних реаліях України. *Наукові перспективи*. 2024. Вип. 12(54). С. 883–897. DOI [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-12\(54\)-883-897](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-12(54)-883-897). **5.** Про внесення змін до Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на створення навчально-практичних центрів сучасної професійної (професійно-технічної) освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від

29 грудня 2023 р. № 1408. (URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1408-2023-%D0%BF#Text>. (дата звернення: 21.10.2025). **6.** Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених Міністерству освіти і науки на 2024 рік, та розподіл обсягу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на створення навчально-практичних центрів сучасної професійної (професійно-технічної) освіти у 2024 році : Розпорядження Кабінету Міністрів України № 378-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/378-2024-%D1%80#Text>. (дата звернення: 22.10.2025). **7.** Про затвердження переліків закладів професійної (професійно-технічної) освіти, на базі яких планується створення навчально-практичних центрів сучасної професійної (професійно-технічної) освіти за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, передбаченої у 2024 році : наказ Міністерства освіти і науки України від 18 березня 2024 р. № 348. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/uploads/public/664/32e/e94/66432ee94d876504251247.pdf>. (дата звернення: 23.10.2025). **8.** Про зміни до бюджету Рівненської міської територіальної громади на 2024 рік : рішення Рівненської міської ради від 20 червня 2024 р. № 5001, п. 1, пп. 4. URL: <https://rivnerada.gov.ua/publicservicesapi/api/search-document/load-senate-document/27907/0/5001/20-06-2024> (дата звернення: 24.10.2025). **9.** Про Стратегію розвитку Рівненської області на період до 2027 року : Розпорядження Рівненської обласної державної адміністрації від 28 грудня 2019 р. № 1098. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/RO190262>. (дата звернення: 25.10.2025).

REFERENCES:

1. Hnatiuk O. M., Kraus K. M., Kraus N. M. Upravlinnia fandraizynhom zakladu osvity: rozshyrennia mozhlyvostei chy vymoha chasu? *Yevropeiskyi naukovyi zhurnal Ekonomichnykh ta finansovykh innovatsii*. 2023. Vyp.1(11). S.4–19. DOI: <https://doi.org/10.32750/2023-0101>. **2.** Horyn V. P., Koval S. L. Problemy biudzhetnoho finansuvannia ta perspektyvy zastosuvannia instrumentiv fandraizynhu u systemi vyshchoi osvity Ukrainy. *Ekonomika ta derzhava*. 2021. Vyp.8. S.42–46. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecde_2021_8_9. (дата звернення: 20.10.2025). **3.** Berzhanir A. L. Rozvytok osvitnoho proiektuvannia zasobamy fandraizynhu. *Nauka i tekhnika sohodni. Ser. Pedahohika*. 2023. Vyp.14(28). S.318–327. DOI [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-14\(28\)-318-327](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-14(28)-318-327). **4.** Sokolova A. M., Sokolov O. S., Maslak T. A., Hasii O. V. Sydorenko-Melnyk H. M. Sutnist ta rol fandraizynhu v suchasnykh realiiakh Ukrainy. *Naukovi perspektyvy*. 2024. Vyp. 12(54). S. 883–897. DOI [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-12\(54\)-883-897](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-12(54)-883-897). **5.** Pro vnesennia zmin do Poriadku ta umov nadannia subventsii z derzhavnogo biudzhetu mistsevym biudzhetam na stvorennia navchalno-praktychnykh tsestriv suchasnoi profesiinoi (profesiino-tekhnichnoi) osvity : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 29 hrudnia 2023 r. № 1408. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1408-2023-%D0%BF#Text>. (дата звернення: 21.10.2025). **6.** Pro pererospodil deiakvykh vydatkiv derzhavnogo biudzhetu, peredbachenykh Ministerstvu osvity i nauky na 2024 rik, ta rozpodil obsiahu subventsii z derzhavnogo biudzhetu mistsevym biudzhetam na stvorennia navchalno-praktychnykh tsestriv suchasnoi profesiinoi (profesiino-tekhnichnoi) osvity u 2024 rotsi : Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy № 378-r. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/378-2024-%D1%80#Text>. (data zvernennia: 22.10.2025). **7.** Pro zatverdzhennia perelikiv zakladiv profesiinoi (profesiino-tekhnicnoi) osvity, na bazi yakykh planuietsia stvorennia navchalno-praktychnykh tsentriv suchasnoi profesiinoi (profesiino-tekhnicnoi) osvity za rakhunok subventsii z derzhavnoho biudzhetu mistsevym biudzhetam, peredbachenoj u 2024 rotsi : nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 18 bereznia 2024 r. № 348. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/uploads/public/664/32e/e94/66432ee94d876504251247.pdf>. (data zvernennia: 23.10.2025). **8.** Pro zminy do biudzhetu Rivnenskoj miskoi terytorialnoi hromady na 2024 rik : rishennia Rivnenskoj miskoi rady vid 20 chervnia 2024 r. № 5001, p. 1, pp. 4. URL: <https://rivnerada.gov.ua/publicservicesapi/api/search-document/load-senate-document/27907/0/5001/20-06-2024> (data zvernennia: 24.10.2025). **9.** Pro Stratehiiu rozvytku Rivnenskoj oblasti na period do 2027 roku : Rozporiadzhennia Rivnenskoj oblasnoi derzhavnoi administratsii vid 28 hrudnia 2019 r. № 1098. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/RO190262>. (data zvernennia: 25.10.2025).

Beztelesna L. I. ^[1; ORCID ID: 0000-0002-0262-9334],

Doctor of Economics, Professor,

Prydatok A. O. ^[1; ORCID ID: 0009-0009-2753-9472],

Master

¹*National University of Water and Environmental Engineering, Rivne*

FUNDRAISING AS A TOOL FOR STIMULATING THE DEVELOPMENT OF A VOCATIONAL EDUCATION INSTITUTION IN THE REGION

The article considers fundraising as an effective tool for stimulating the development of vocational education and Training (VET) institutions in conditions of limited budget funding. Modern scientific approaches and regulatory principles for managing fundraising activities in the educational sector are analyzed, in particular in the context of the implementation of state programs that provide for mandatory co-financing from local budgets and/or other sources. The advantages of implementing fundraising strategies in vocational education and the challenges associated with them are outlined.

The main attention is paid to a practical case – the modernization of the training and practical center (TPC) in the Rivne region in 2024. The project, with a total cost of 5070.0 thousand UAH, was implemented at the expense of a subvention from the state budget to local budgets. The process of forming a grant application is described, the estimate and risk analysis are detailed. The institutional capacity and human resources potential of the Center, which provided a practical orientation for modernization, are analyzed. It is

emphasized that fundraising is not only a tool for attracting additional resources, but also a strategic mechanism for strengthening the institutional capacity of institutions, expanding partnerships with business, and ensuring the sustainable functioning of the TPC as a platform for implementing new training modules and short-term courses. The article demonstrates how these approaches can effectively complement state initiatives and contribute to the sustainable development of educational infrastructure.

Keywords: fundraising; vocational education; institution development; educational project; educational grants; state educational subvention; co-financing; institutional capacity; resource management.

Отримано: 05 листопада 2025 року
Прорецензовано: 10 листопада 2025 року
Прийнято до друку: 18 грудня 2025 року